1841.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 25 MEI.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 4 Junij 1841, des voormiddags te 10 uren, zal, aan het Gouvernements Huis te Leeuwarden, onder nadere goedkeuring worden aanbesteed:

Het Onderhoud enz. over 1841 van het Locaal voor de Regtbank, het Kantongeregt en de Gevangenis te Heerenveen.

Het Bestek zal tien dagen te voren ter lezing liggen aan opgemeld Gouvernements Huis en op de in deze Provincie gebruikelijke leesplaatsen, terwijl verder den vierden dag vóór de besteding, de noodige aanwijzing zal geschieden en inmiddels de nader verlangde Inlichtingen te bekomen zijn bij de Heeren Hoofd Ingenieur en Rijks Ingenieur van den Waterstaat te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 19 Mei 1841. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

ENGELAND.

LONDEN, *den 19 Mei.* Na den uitslag der stemming in de zitting van het Lagerhuis van den afgeloopen nacht moet lord *John Russell*, tot het niet geringe leedwezen der monopolisten, verklaard hebben, dat hij aan het Huis eene tweede gelegenheid zou verschaffen om zijn gevoelen over de kwestie der korenwetten te doen kennen, en dat, bijaldien het Huis niet beantwoordde aan hetgeen het belang des lands vorderde, hij zich alsdan geregtigd zou achten om een beroep op het volk te doen.

Ten gevolge van het ontzettende gedruisch, hetwelk na de stemming was ontstaan, waren die woorden des ministers slechts door zeer weinigen gehoord, en van alle dagbladen maakt alleen de ministeriële *Morning-Chronicle* daarvan eenige melding.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 20 Mei.* Eene telegrafische depêche uit Algiers dd. 13 Mei behelst het volgende:

Het expeditionaire korps is den 9den te Belida teruggekomen. Het heeft Medea en Meliana van nieuwen voorraad voorzien en verscheiden gevechten geleverd. Den 3den werd het nabij Miliana aangevallen door 9000 man voetvolk en 10,000 ruiters. Dit kleine leger werd volmaakt geslagen en liet 400 dooden op de plaats liggen. Den 4den werd de gansche vijandelijke kavallerie tot over de brug van Chelif el Kantara gedreven. Op den 5den heeft onze ruiterij op den linker oever 4000 kavalleristen, onder aanvoering van *Abd-el-Kader* zelven, geslagen; vier eskadrons zijner geregelde ruiterij hebben een aanmerkelijk verlies geleden, zij hebben 184 man op het slagveld gelaten, terwijl 19 Arabieren gevangen zijn genomen. Deze overwinning heeft den volksstam van Beny Zug Zug in onze magt geleverd. Ons verlies heeft bestaan in 140 gekwetsten en 18 gesneuvelden.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 19 Mei.* In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden zijn ingekomen eenige verzoekschriften, onder anderen uit Nijmegen en Groningen, waarbij wijzigingen worden voorgesteld in het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer. Deze stukken zijn verzonden aan de commissie.

De commissie tot de petitiën heeft verslag gedaan op onderscheidene in hare handen gestelde stukken. Deze stukken zijn, onder anderen; 1°. van korenmolenaars in Groningen en Drenthe, die verzoeken, dat de accijns op het gemaal, voortaan niet meer bij collecte, maar bij admodiatie of uitverkoop worde geheven; 2°. van kooplieden en ingezetenen uit Maastricht, die bedenkingen voordragen tegen de aanhangige voordragt van wet op het personeel; 3°. van 51 kooplieden, commissionairs, winkeliers, fabrikanten en andere gepatenteerde ingezetenen uit de provincie Groningen, die almede hunne bezwaren voordragen tegen de aanhangige wet op het personeel, en wel bijzonder wat aangaat den vierden grondslag, van de paarden; 4°. van verveeners in Vriesland, die hunne bedenkingen in het midden brengen tegen den bestaanden accijns op den turf; 5°. van fabriekanten in ijzerwaren te Nijmegen, en elders, die op eene verhooging van inkomende regten op de spijkers aandringen; 6°. van *C. van der Tuuk*, te Haarlem, die nog nader zijne beschouwingen over het ontwerp betrekkelijk het personeel, aan de aandacht der kamer aanbeveelt; enz. — Alle deze verzoekschriften zullen ter griffie nedergelegd en de verslagen gedrukt worden.

Nog is door de commissie verslag gedaan op een adres van 14 notarissen in het arrondissement Heerenveen, provincie Vriesland, ten aanzien van de overboeking der hypothecaire inschrijvingen uit de registers van het oude stelsel, en die, welke ten gevolge der nieuwe wetgeving zijn daargesteld. — Wordt besloten, dat rekest ter griffie neder te leggen, en het desweges gedane verslag te doen drukken. Bovendien wordt, op voorstel der commissie, besloten, een afschrift van dit verzoekschrift te verzenden aan HH. Exc. de ministers van justitie en van financien.

De voorzitter zegt, dat bij de Kamer zijn ingekomen de antwoorden der regering, ten aanzien van het ontwerp van wet nopens de onteigening ten algemeenen nutte, hetwelk van een nieuw opstel van die voordragt vergezeld gaat; dat hij, voor den geregelden loop der werkzaamheden van de Kamer, voorstelt, om die antwoorden aanstaanden Vrijdag in de afdeelingen in overweging te nemen, en om alzoo de beraadslagingen over het ontwerp van wet nopens de consignatien, welke Vrijdag zouden worden gehouden, tot Zaturdag uit te stellen. — Dien overeenkomstig wordt besloten.

De raad van State zal dezer dagen zijn advijs uitbrengen op het rapport der commissie, belast met de revisie der verordeningen op het lager onderwijs.

Van den 20sten. Z. M. de Koning is gisteren avond, van Hoogstdeszelfs bezoek te Utrecht, in deze residentie teruggekeerd.

Mgr. *Capaccini* is gisteren in deze residentie aangekomen, en heeft zijn intrek genomen bij den pauselijken zaakgelastigde, den hoog eerw. heer *Antonucci*.

Men spreekt thans veel van eene ophanden zijnde verandering in de uniform van onderscheidene korpsen van het leger. Onder anderen zegt men, dat de kwartiermeesters eene geheel afzonderlijke uniform en daarbij zilveren epauletten zullen bekomen. Als wij wel onderrigt zijn, dan zal ook het laken van hunne rokken voortaan eenigzins lichter van kleur dan dat van de korpsen zijn. De artillerie zal, in plaats van den schakot, een casque of helm van gebrand leder, in den vorm als die der ligte dragonders, alsmede roode epauletten bekomen, welke laatsten ook door de kadets aan de koninkl. militaire akademie te Breda zullen gedragen worden, terwijl tevens de snede der rokken voor die kadets eenige verandering ondergaan zal.

Van den 21sten De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden onderzocht het nadere voorstel van wet, betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte. Vele leden hebben gemeend, dat dit ontwerp in vele opzigten groote verbeteringen bevatte. — Morgen zal het onderzoek over dit ontwerp worden voortgezet, en naar men verwacht, ten einde loopen. De beraadslagingen over deze belangrijke voordragt van wet worden in de volgende week te gemoet gezien.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden hare werkzaamheden hervat en van de Tweede Kamer ontvangen de vier ontwerpen van wet, die laatstelijk door dezelve zijn aangenomen, als: 1°. dat betreffende de regterlijke organisatie der provincie Zuid-Holland en Noord-Holland; 2°. dat nopens de regterlijke organisatie van het hertogdom Limburg; 3°. dat tot regeling van eenige punten, de dienst der justitie betreffende; en 4°. dat tot opheffing van den exceptionelen regtstoestand van het hertogdom Limburg. Deze voordragten zijn ter overweging aan de afdeelingen verzonden.

ROTTERDAM, *den 20 Mei.* Men verneemt met genoegen dat door ons Stedelijk Bestuur het Gemeenlandshuis van Schieland alhier, is aangekocht geworden, en ofschoon het doel waarmede, nog niet met zekerheid bekend zij, zoo vleit men zich echter dat hierdoor zal voorzien worden in eene sinds lang gevoelde behoefte, namelijk: een ruim locaal, geschikt voor Schouwburg, Muzijkfeesten, Tentoonstellingen, groote partijen en andere talrijke vereenigingen, waaraan het in de tweede stad des rijks geheel ontbreekt, en waartoe het emplacement van bovengemeld gebouw bij uitnemendheid wel gekozen zoude zijn.

UTRECHT, *den 18 Mei.* De dag van heden is voor Utrechts ingezetenen een vreugdedag.

Reeds vroeg wapperden heden van den trotschen Domstoren, van de publieke gebouwen en uit de vensters van bijna alle huizen Nederlandsche vlaggen. De straten waren groen gemaakt en de huizen met festonnen versierd. Duizenden menschen waren reeds vroeg op de straten, om hunnen Vorst als Koning te begroeten. De schutterij en de bezetting, zoo infanterie als kavallerie, trokken op, om de haar aangewezene posten te bezetten, en elk wedijverde, om of in zijne betrekking zich tot de ontvangst gereed te maken, of ooggetuige van den intogt te zijn.

Het klokkenspel werd reeds in den vroegen morgen gehoord en herhaalde zich gedurende den dag bij tusschenpoozen.

Aan de grens der provincie, te Harmelen, werd Z. M. verwelkomd door Z. Exc. den Staatsraad, gouverneur der provincie, den heer *van de Poll*, die zich vroegtijdig, met een detachement kavallerie, derwaarts had begeven. Aan den Hommel werd Hoogstdezelve ontvangen door de eerewacht, die Z. M. tot aan de stad begeleidde, alwaar Hoogstdezelve omstreeks half tien aankwam, en met een algemeen gejuich werd begroet. Onder den triumfboog werd Z. M. door den edel achtbaren heer burgemeester, den heer *Kien*, aan het hoofd der stedelijke regering, ontvangen en met eene aanspraak verwelkomd.

Aan het gouvernementsgebouw, alwaar Z. M. afsteeg, werd Hoogstdezelve ontvangen door Z. Exc. den minister van Staat, baron *van der Capellen*, den heer Staatsraad gouverneur, enz.

Z. M. vertoonde zich, vergezeld van den heer gouverneur, weldra op het balkon, en werd door een herhaald gejuich begroet. Het korps studenten, hetwelk zich tegenover het balkon geplaatst had, trok met deszelfs banieren voorbij Z. M. en keerde naar het auditorium terug. Hierop defileerden de beide bataillons der 9de en 10de regementen infanterie en de lansiers voorbij den Koning, onder het aanhoudend gejuich der aanschouwers.

Hierop heeft Z. M. audientie verleend aan vele burgerlijke en militaire autoriteiten.

Van den 20sten. Na dat Z. M. de Koning het merkwaardigste van deze Stad Dingsdag en Woensdag had bezigtigd, is Hoogstdezelve gisteren namiddag 3 ure naar 's Hage teruggekeerd.

Z. M. de Koning heeft vóór zijn vertrek aan de volgende heeren uit deze Provincie de ridderorde van den Nederlandschen Leeuw geschonken, als: Do. *M. A. van der Bank*, Predikant der Walsche gemeente; Mr. *P. A. Beelaerts van Oosterwijk*, Lid van Gedeputeerde Staten; *C. J. van der Meulen van Maarssenbroek*, Raad der Stad; Mr. *P. J. J. Ram*, Raadsheer; *R. van Rees*, Professor in de Wis- en Natuurkunde; *H. J. Roijaards*, Professor in de Theologie; *F. G.* Graaf *van Limburg Stirum*, Luit. Kolonel der schutterij; *G. A. Vermeulen*, Aartspriester; Mr. *R. van der Voort*, Wethouder.

De Kommandanten der eerewachten, de heeren *F. H. C.* Baron *van Heeckeren van Brantsenburg*, en *E.* Baron *de Wendt van Sijtzama* hebben van Z. M. den Koning elk een diamanten ring ten geschenke ontvangen.

De gecostumeerde voorstelling *van den Plegtigen Intogt van Willem II. Graaf van Holland, Roomsch Koning, binnen Utrecht*, in 1249, door de Heeren Studenten ter gelegenheid der viering van het vijf en twintigste verjaarfeest van het herstel der Utrechtsche Hoogeschool, zal op 2 Junij eerstkomende gegeven worden.

Uit Zeist schrijft men van den 15 Mei: „ Gisteren namiddag had alhier een vreesselijk ongeluk plaats, hetwelk de geheele gemeente met weemoedige aandoening vervulde. Een meisje, oud 9 jaren, dochtertje van *Anthonij van Klooster*, een geacht inwoner dezer plaats, speelde in de nabijheid der ouderlijke woning aan de vaart van het slot, die aldaar eene diepte van 14 voet op moerassigen grond bevat. Het zorgeloos kindje schiet voor over in het water. Een vlugge jonge tuinier van 20 jaren, *Teunis van Tellingen* genaamd, werkt in de nabijheid, ziet het ongeval, werpt zijn buis en gereedschap af, springt naar het kind, grijpt het terstond onder de eene arm en werkt met de andere naar den oever. Nog eene minuut en het kind is gered. Maar de moeder heeft voor hare woning weinige schreden van daar, de kreet gehoord en den toestand van haar kind gezien. In vertwijfelde moederliefde ijlde zij derwaarts en stort zich onbedachtzaam op den naderenden redden met het kind, zij klemt zich aan beiden vast, waardoor den jongeling alle vermogen, om den naar den oever te werken, werd benomen, en de drie aan elkander geklemde voorwerpen zinken naar den grond! Door het aanstrengen van alle krachten gelukt het den wakkeren jongeling, om zich met moeder en kind weder naar boven te werken, maar de worsteling der moeder houdt niet op en andermaal zinken zij te zamen naar beneden. De moedige redder behoudt zijne bewustheid en verzamelt zijne laatste krachten, om nogmaals zijne poging te herhalen, maar nu laat hem de waarschijnlijk magteloos gewordene moeder, altoos nog aan haar kind geklemd los, en de jongeling schiet alleen naar boven, waar hij, op het punt om zelf te bezwijken, door de hulp der toegevloeide menigte, gelukkig wordt gered!

„ Dadelijk worden nu alle pogingen aangewend, om moeder en kind uit de diepte op te halen, welke dan ook gelukken, maar helaas! te vergeefs. Alle middelen der kunst worden beproefd, maar het was te laat. Onberadene moederliefde heeft haar kind met zich zelve van het leven beroofd en eenen van droefheid verpletterden vader met 3 moederlooze weezen niets overgelaten dan tranen, om hun ontzettend verlies te beweenen!

„ Mogt dit treurig verhaal aan allen, die het lezen, maar bijzonder aan teedere moeders, tot eene waarschuwing dienen, om bij onvoorzienen nood, haar overdreven gevoel bedwingen en zich door verstandigen raad of voorbeeld te laten geleiden tot afwending van het gevaar, en mogt het tevens dienen, om den edelen jongeling eene zuil van dankbaar aandenken te stichten in alle menschlievende harten.

ZWOLLE, *den 20 Mei.* Men verneemt dat Z. M. de Koning, vermoedelijk in de volgende maand de provincien Overijssel en Vriesland zal bezoeken. Ook hier ter stede worden toebereidselen gemaakt tot den meest luisterrijken ontvangst van Hoogstdenzelven. Bereids is eene eerewacht te paard georganiseerd, welke zal worden aangevoerd door den heer Mr. *W. G. Hovy*, ridder van de militaire Willemsorde, agent van 's Rijks domein.

HELDER, *den 21 Mei.* Heden is ter reede alhier gearriveerd het Koninklijke Fransche fregat, *la Belle Poule*, gekommandeerd door Z. K. H. den Prins *de Joinville*, vergezeld door de brik *le Caffard*, kommandant *Lügeol*.

Bij de aankomst is Z. K. H. door de alhier ter reede liggende schepen en vaartuigen van oorlog met saluutschoten verwelkomd geworden, hetwelk op de gebruikelijke wijze is beantwoord.

Naar men verneemt is Z. K. H. voornemens op morgen het belangrijke in deze gemeente te bezigtigen.

LEEUWARDEN, *den 24 Mei.* Bij Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van den 20 April 1841 is de voorziening in Cassatie verworpen tegen het Arrest van het Provinciaal Geregtshof van Vriesland van den 8 December 1840, door *Tjepke Hendriks Taconis*, Bakker te Heerenveen, ingesteld, bij welk Arrest was vernietigd het Vonnis der Arrondissements-Regtbank van Heerenveen, de dato 27 Julij 1840, voo zoo verre de toepassing der Strafwet en de strafbepalingen betrof. *Taconis* was schuldig verklaard aan het verkoopen van Roggenbrood, beneden het bepaald gewigt wegende, en door den eersten Regter veroordeeld *alleen* tot geldboete. De Heer Officier van Justitie appelleerde van dit Vonnis, vermeenende dat de Veroordeeling had moeten wezen *en* Gevangenisstraf *en* Geldboete, waartoe dan ook het Hof den Appelleerde heeft gecondemneerd, die zich hierbij bezwaard achtende in Cassatie heeft voorzien. De Heer Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad requireerde de vernietiging van 's Hofs Arrest, wat betreft de uitgesproken Straf, doch de Hooge Raad vereenigde zich met het gevoelen van het Hof. De wetsbepalingen zijn vervat in het Koninklijk Besluit van 25 Januarij 1826 in verband met art. 1 der Wet van 6 Maart 1818.

Ter Teregtzitting van den 17 en 19 Mei is behandeld de zaak van Jitske Jans Slobbertje, naaister, en IJtje Rienks van der Weide, huishoudster, beiden wonende te Dragten, beschuldigd van te hebben ontvreemd een pak linnen en katoen in den avond van 12 Februarij ll., uit den winkel van Jantje Wibbelink en Joukje Steltman te Dragten, en alzoo van diefstal, gepleegd bij nacht, in eene bewoonde huizinge, door meer dan een persoon; en daarenboven de eerste Beschuldigde van eenvoudigen diefstal van eenige Kleedingstukken, voor het grootst gedeelte toebehoorende aan R. K. Kootstra, arbeidster te Dragten.

Het Hof heeft verklaard ten opzigte van de *tweede* Beschuldigde, dat, hoezeer er gewigtige bezwaren tegen haar waren gerezen en eene hooge mate van vermoeden voor derzelver schuld bestond, echter door geen wettige bewijsmiddelen is gebleken, dat zij zich aan de haar te laste gelegde misdaad had schuldig gemaakt, weshalve zij is vrijgesproken en in vrijheid gesteld. De *eerste* Beschuldigde is schuldig verklaard aan het feit haar te laste gelegd en dientengevolge gecondemneerd tot Tepronkstelling en Tuchthuisstraf voor vijf jaren. Met betrekking tot den eenvoudigen diefstal was hare schuld niet gebleken en is zij van die beschuldiging ontheven.

Z. M. heeft een eervol ontslag verleend aan den gepensioneerden majoor *J. B. Berrenet du Battu*, als kommandant van het Huis van Militaire detentie te Leiden en den luitenant-kolonel *J. Irisch Stephenson*, thans kommandant der strafgevangenissen te Woerden, bij wijze van overplaatsing, benoemd tot kommandant te Leiden.

Z. M. heeft den gepensioneerden majoor *J. Vorstenbosch* benoemd tot kommandant van het Huis van opsluiting en tuchtiging te Woerden.

De Commissie, benoemd bij Koninklijk besluit van den 1 Augustus 1839, ter beoordeeling en tot toezigt van het te Apeldoorn daar te stellen monument, ter nagedachtenis van wijlen Zijne Exc. den luitenant-admiraal *van Kinsbergen*, heeft van de verschillende ontwerpen, welke ten gevolge van het uitgegeven programma waren ingekomen, het plan, vervaardigd door den heer *P. Huysers Az.* architect te Breda, waardig gekeurd om bekroond te worden. De inzenders der niet bekroonde ontwerpen zijn door genoemde Commissie verzocht, deze, onder overlegging van behoorlijke bewijzen van eigendom, te doen afhalen bij den heer burgemeester der gemeente Apeldoorn.

Nadat vóór eenige weken de zoogenaamde longziekte op de stalling van den landbouwer *Pieper*, op Schoonoord onder Doesburg, geheerscht en eenig vee verslonden had, is dezelve daarna, terwijl die ziekte aldaar thans heeft opgehouden, uitgebroken onder het vee van de landbouwster de weduwe *Kraaij*, mede onder Doesburg, en heeft onder hetzelve insgelijks eenig vee doen verloren gaan. En ofschoon die ziekte aldaar het meest onder de runderen en kalveren heerscht, worden er echter ook melkkoeijen van aangetast, zijnde er gisteren twee van dit laatste soort van vee met die ziekte in eene hevige mate behebt geworden.

Uit Rome wordt gemeld, dat de baron *van Heeckeren* uit den Haag aldaar is aangekomen, om zich naar Napels te begeven. Hij zou, behalve met handelsbelangen, ook bij den Koning van Napels belast zijn, om onderhandelingen te openen van wege die Hollandsche onderdanen, die bij de maatschappij van *Tavogliere*, in de Apuglien, zoo veel verloren hebben.

De Redactie dezer Courant voldoet gaarne aan het verlangen van Jonkheer *R. L. van Andringa de Kempenaer*, om de ten zijnen aanzien genomene beslissing des Konings, op de voordragt der ministeriële departementen die met het onderzoek zijner zaak zijn belast geweest, door middel van dit blad de algemeene bekendheid bevorderlijk te zijn.

De Directeur-Generaal van Oorlog en de Secretaris-Generaal bij het Departement van Marine en Kolonien, als door Zijne Majesteit, voorloopig belast met de waarneming der functien van het Hoofd van dat Departement:

Krachtens des Konings magtiging aan hen medegedeeld bij eene missive van den heer directeur van Hoogstdeszelfs kabinet van den 8 dezer no. 82, beschikkende op onderscheiden door Jonkheer *R. L. van Andringa de Kempenaer*, voormalig 1ste luitenant der infanterie en later ambtenaar in Neêrlands Indie, gedane verzoeken, dat met terugzigt op het vroeger met hem voorgevallene, een einde worde gemaakt aan den onzekeren en onaangenamen toestand, waarin hij zich bevindt, en dat hem bij voorkeur worde toegestaan het hervatten zijner burgerlijke loopbaan in Neêrlands Indie, die hij, om herstel van zijne eer te gaan verwerven, in het jaar 1838 heeft verlaten.

Geven aan den adressant, elk voor zoo veel hem aangaat te kennen:

a. Dat aan hem, op den 8 Mei 1834, een eervol ontslag als afdeelings adjudant bij de 9de afdeeling infanterie toegestaan zijnde, en het ingesteld onderzoek hebbende doen blijken, dat hij zulks sedert dat tijdstip, niet had gedemeriteerd, het aan hem op den 27 October daaraanvolgende verleend definitief ontslag uit 's Rijks Militaire dienst, verklaard wordt, als een eervol ontslag te moeten worden beschouwd.

b. Dat hij, met ter zijde stelling van het hem in 1838, op zijn verzoek verleend ontslag, als burgerlijk ambtenaar in Nederlands Indie wordt beschouwd, dat radicaal bij voordurring te bezitten.

c. Dat, hij mitsdien, zal worden behandeld als ambtenaar met verlof, op het daartoe gestelde tractement; zullende het tijdstip waarop dat verlof ten einde zal loopen, nader worden bepaald.

d. Dat, enz. *De Directeur-Generaal van Oorlog*,
's Gravenhage, (*Geteekend*) LIST.
den 13 Mei 1841. *De Secretaris-Generaal voornoemd*,
(*Geteekend*) QUARLES VAN UFFORD.

MENGELWERK.

STATISTIEK.

Elke wetenschap heeft haar nut en voordeel. De Statistiek, voor den Geschiedschrijver zoo onontbeerlijk als dagelijksch brood, is de Wegwijzer voor den Minister, den Staatsman, den Bestuurder van Land, Gewest en Stad, ja zelfs voor elken Ambtenaar van openbaar beheer, want zij toont ons den waren toestand der Natien en Rijken, zij onderwijst ons in de Geschiedenis der wereld op ieder tijdvak, en geeft tot in de geringste bijzonderheden de uitkomsten van elks bestuur. Door berekeningen, vergelijkingen en bespiegelingen het Verledene te leeren kennen, het onregelmatige op te lossen, van de deugden en gebreken partij te trekken en voor verbeterde inrigtingen voor de Toekomst te kunnen zorgen, dit is het loon dat zij den beoefenaar toekent. Menschelijke berekeningen falen, zegt men, dit is betrekkelijk waar, even als het niet te ontkennen valt dat de gebeurtenissen van vroeger tijden, zoo min als eigen ondervinding dikwijls den mensch geen greintje wijzer maken, maar gelukkig daarentegen dat elk problema wiskunstig opgelost, elke duistere zaak door onfeilbaar bewijs tot zekerheid gebragt, elke twijfelachtige grondstelling tot axioma verheven ons schadeloos stelt voor het gebrekkige van den menschelijken arbeid. Staten en Tabellen, naar vaste grondslagen ingerigt, juist berekend, door goede gevolgtrekkingen en vergelijkingen benuttigd, zijn de beste middelen om tot eene verstandige Staatshuishouding, tot staatkundige wijsheid te geraken. Van daar dat de Statistiek in alle hare vormen, tot eene zoo belangrijke wetenschap verheven, door de grootste mannen op hoogen prijs is gesteld. Daarvan hebben onze Hoogleeraars P. CAMPER en IJPEIJ ook bewijzen gegeven in hunne zorg voor de welvaart van dit Gewest. — Maar het is zeer moeijelijk juiste berekeningen te maken, vooral wanneer de zekerheid ontbreekt en men tot onderstellingen, gissingen en raming zijn toevlugt nemen moet; het is gevaarlijk te besluiten en gevolgen te trekken uit het onzekere en over het tegenstrijdige te oordeelen bij gebrek van behoorlijke inlichting; verderfelijk is het op losse gronden mogelijke zaken of schijnbaar goede uitkomsten voor waarheid aan te nemen. Dergelijke verkeerde ontwerpen, die dan doorgaans, omdat men het dus verlangt, een voordeelig resultaat aanwijzen, zijn het, die in het algemeen den Staat en het Volk ten gronde rigten, en in het bijzonder vele menschen en zaken bederven.

Een der eerste grondslagen van alle berekeningen voor ieder Bestuur is de naauwkeurige kennis der Bevolking, van derzelver toe- of afneming, zedelijken toestand en geldelijk vermogen, van haren overvloed en behoeften, met al de oorzaken en gevolgen dezer omstandigheden. Het zijn de nasporingen over dit onderwerp welke mij van tijd tot tijd bezig houden en waarop ik de aandacht van anderen, der zake kundig, gaarne vestigen wil.

De Bevolking van Friesland over vroegeren tijd, gelijk van vele Gewesten, nog zoo weinig bekend, konde dan ook niet tot maatstaf dienen van de geleerden CAMPER en IJPEIJ, handelende over de voordeelen van den Akkerbouw en het nadeelige van den uitvoer van het Hooi uit deze Provincie. Bij raming stelde CAMPER in 1764 de Bevolking op 135,000 zielen en IJPEIJ in 1779, bij gissing, op 152,021, terwijl deze, naar eene telling in 1714 te Franeker geschiedt, zijnde hem de geheele Volkstelling onbekend, die meende te moeten stellen op 138,031. Dit vermeld de Schrijver van *den gelukkigen toestand van Friesland, afgescheiden van de tegenwoordige* (1795) *Verdeeldheden*, Mr. SEERP GRATAMA, met bijvoeging, dat de Staten van Friesland, in de Stukken over de Quota opgeven, dat sedert het begin der XVIII eeuw, driemaal eene naauwkeurige algemeene Volkstelling is gedaan, die allen vrij gelijk waren, en waarvan de hoogste beliep, ruim 140,000 menschen.

Het is mij gelukt eene Opgave of korten Staat te vinden van de uitkomsten der Volkstelling van 1714, welke alle blijken van echtheid draagt, in vergelijking gebragt met andere stukken tot dat tijdvak betrekkelijk. Hieruit blijkt, dat het geheel der Bevolking, met uitzondering van die van Ameland en Schiermonnikoog daarin niet opgenomen, slechts bedraagt 129,539; zoo dat het vermelde der Staten, dat de drie Tellingen vrij gelijk waren, zich ten dezen opzigte niet bevestigt, want de bevolking der Eilanden zal wel niet tot zulk eene hoogte op te voeren zijn, dat het totaal ongeveer 140,000 zou kunnen bedragen.

Het kwam mij belangrijk voor dezen Staat mede te deelen, en daarbij te voegen, de Staten der Volkstellingen van 1748, 1796, 1815 en 1840, met een overzigt van den tijdelijken aanwas der Bevolking in dit Gewest. Als nog zal ik niet treden in de beschouwing en gevolgtrekking van een aantal zaken, waartoe anderzins eene gereede aanleiding is; dit vordert een grondiger onderzoek van de geschiedenis der XVIII eeuw, waarvan vele bouwstoffen, maar nog geene bewerking voor handen zijn, dan het mij vergund was als nog te kunnen bewerkstelligen.

In 126 jaren is het getal van bijna 130,000 zielen vermeerderd met 98,320. De verhouding evenwel is zeer onevenredig, want in de eerste 34 jaren nam het gemeld getal slechts 5656 toe, zijnde gemiddeld 156 personen jaars, terwijl de volgende 48 jaren over ruim 135,000 zielen een aanwas leverde van 26,318, en dus gemiddeld 569 personen in elk jaar, welke vermeerdering in de verhouding van die der bevolking nog is toegenomen. Vooral verdient opmerking die vermeerdering in de laatse 25 jaren, als men daarbij in acht neemt, dat door de ziekte van 1826 en 1827 een getal van 4767 personen meer gestorven dan geboren zijn, en in de twee volgende jaren nog 266 veel minder zijn geboren, dan in gewone tijden, dat het geheel verschil 7166 personen bedroeg. Tusschen den proportioneelen aanwas van de verschillende Grietenijen heerscht veel onevenredigheid, want hoe zeer de meesten in bevolking verdubbeld zijn, zijn er anderen die het drie- en zoo als Lemsterland het vierdubbel hebben verkregen, terwijl Ængwirden van 507 personen tot op 2713 is aangegroeid. Leeuwarden is in de eerste 82 jaren niets toegenomen, doch in de laatste 25 jaren met 6323 vermeerderd.

Het getal der Gealimenteerden stond in 1714 bijna in dezelfde verhouding tot de Bevolking als in 1840, hoezeer de omstandigheden merkelijk verschilden. Zoo ver bekend was het minste op 7 het hoogste op 14 ten honderd. Het middengetal van 11 percent in het laatste tijdvak, is nagenoeg gelijk met het middengetal over al de Gewesten berekend, volgens de Opgave van den verdienstelijken LUTTENBERG in zijne uitmuntende *Proeve van Onderzoek omtrent het Armwezen in ons Vaderland*, over welk onderwerp wij ter gelegener tijd zullen handelen.

Ten slotte wil ik hier nog aanstippen dat de Bevolking van *Baarderadeel* in dezen Staat op 1714 veel hooger is, dan in den Vergelijkings-staat, in de Courant van 16 Maart ll. geplaatst, werd opgegeven, welk verschil zijn oorzaak schijnt te hebben daarin, dat in gemelde Vergelijking de gealimenteerden niet allen zijn opgegeven.

STAAT

VAN DE BEVOLKING DER PROVINCIE FRIESLAND,

naar de uitkomsten der Volkstellingen van de jaren

1714; 1748; 1796; 1815; 1840.

STEDEN EN GRIETENIJEN.	GETAL DER ZIELEN.				
OOSTERGOO.	1714	1748	1796	1815	1840
Leeuwarderadeel	3336	3089	4586	5002	6396
Ferwerderadeel	3299	3226	4607	5602	7155
Westdongeradeel	3064	3373	4145	4720	6221
Oostdongeradeel	2997	3614	4312	4972	6958
Kollumerl. en Nieuw Kruisland.	2642	3368	3875	4373	5795
Achtkarspelen	3559	4051	4690	5107	7027
Dantumadeel	2794	2802	3965	4509	6160
Tietjerksteradeel	4825	5443	5673	6035	8336
Smallingerland	2246	4427	4682	5110	6491
Idaarderadeel	2007	2602	3029	3159	4112
Rauwerderhem	1200	1230	1477	1752	2158
Totalen	31,969	37,225	45,041	50,341	66,809
WESTERGOO.					
Menaldumadeel	3742	3694	4595	5360	6856
Franekeradeel	2145	2210	2449	2718	3258
Barradeel	2850	3065	3632	3882	5035
Baarderadeel	2920	2716	3084	3404	4455
Hennaarderadeel	2030	1909	2189	2440	3181
Wonseradeel	7483	6817	6989	6914	8590
Wijmbritseradeel	3873	3995	4831	5517	7178
Hemel. Oldeph. en Noordwolde.	2576	2307	2191	2184	2738
't Bildt	3342	3288	4196	4982	6322
Totalen	30,961	30,001	34,156	37,401	47,613
ZEVENWOUDEN.					
Utingeradeel	2310	2208	2507	2759	3517
Ængwirden	507	552	839	1423	2713
Doniawarstal	1517	1541	1746	1978	2407
Haskerland	2418	2491	3888	4460	4776
Schoterland	3979	3677	5903	6689	8180
Lemsterland	1164	1657	2519	3326	4203
Gaasterland	1988	1960	2050	2429	3143
Opsterland	3721	5803	6715	8196	9634
Ooststellingwerf	1766	2040	2480	2791	4937
Weststellingwerf	3592	3390	4828	5813	8361
Totalen	22,962	25,319	33,475	39,864	51,871
STEDEN.					
Leeuwarden	15686	14270	15525	17077	23400
Bolsward	2838	2887	2783	3193	4223
Franeker	3668	3671	3891	3898	5149
Sneek	3253	3958	4893	5501	7203
Dokkum	3032	2676	2682	3101	3797
Harlingen	7106	7404	7456	6913	7950
Stavoren	1604	1390	1236	594	532
Slooten	525	436	557	628	864
Workum	2867	3054	3157	2903	3193
IJlst	838	989	1144	1071	1250
Hindeloopen	2230	1915	1500	1216	1207
Totalen	43,647	42,650	44,824	46,095	58,768
EILANDEN.					
Ameland	—	—	2939	1995	1936
Schiermonnikoog	—	—	1078	858	[illegible]
Totalen	—	—	4017	[illegible]	2798

TOTAAL DER BEVOLKING OVER DE PROVINCIE.

1714	1748	1796	1815	1840
129,539.	135,195.	161,513.	176,554.	227,859.

AANWAS DER BEVOLKING.

van 1714 tot 1748 in 34 jaren 5,656 zielen.
— 1748 — 1796 — 48 — 26,318 —
— 1796 — 1815 — 19 — 15,041 —
— 1815 — 1840 — 25 — 51,305 —

Totaal in 126 jaren 98,320 —
Dit is gemiddeld per jaar 780$\frac{1}{3}$ —
en 14 ten honderd op de gemiddelde Bevolking van ruim 175,000 —

GEALIMENTEERDEN.

In 1714 waren er 14,847 Personen, dat is bijna 11$\frac{1}{2}$ ten honderd.
— 1840 — 27,841 — ruim 12 —

Van 1819 tot 1830 was het evenredig getal 10 percent.
— 1831 — 1836 — 11 —
— 1837 — 1840 — ruim 11 —

De Bevolking van al de Provincien in het jaar 1838 was: 2,615,029 en de Gealimenteerden beliepen ruim 10 percent.

VAN LEEUWEN.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 16 Mei het smakschip *Verwagting*, kapt. P. H. Klatter, van Newcastle. — Den 17 dito het kofschip *Petrus Jacobus*, kapt. M. P. de Jonge, van Leith. — Den 18 dito het kofschip *Margretha Hendrika*, kapt. G. J. Munneke, van Sunderland. — Den 19 dito het schonerschip *Monarch*, kapt. Jos Manning, van Londen. — Den 21 dito het tjalkschip *de Vr. Berendina*, kapt. A. F. Rasker, van Christiaansand.

Uitgezeild: Den 16 Mei het kofschip *Engelina*, kapt. H. H. Velthuis, naar Noorwegen; het tjalkschip *de 4 Gezusters*, kapt. J. J. de Jonge, naar Rostock. Den 17 dito het kofschip *Jan Freerk*, kapt. G. H. Smit, naar Noorwegen. — Den 18 dito het kofschip *Antonie*, kapt. J. C. Ebeling, op avontuur. — Den 19 dito het kofschip *Sophia*, kapt. R. G. Wever, naar Memel; het smakschip *de Vr. Elisabeth*, kapt. J. H. Cappen, naar Noorwegen; het tjalkschip *Neerlands Welvaart*, kapt. P. D. van Wijk, naar Hamburg. Den 20 dito de schonerschepen *Northam*, kapt. D. Charrosin en *Friends*, kapt. W. Cousins, beide naar Londen. — Den 21 dito de kofschepen *de 5 Gezusters*, kapt. E. H. Oldenburger, naar Aarhuis, *Stad Almelo*, kapt. H. J. Schippers, naar Hall, *Hendrik*, kapt. J. A. Keun en het barkschip *Jumfrau Maria*, kapt. J. J. Giersoe, beide naar Noorwegen.

De ondergeteekende verzoekt diegenen, welke een EXAMEN in de WISKUNDE moeten afleggen, alvorens tot de AKADEMISCHE LESSEN te kunnen worden toegelaten, zich daartoe zoo mogelijk bij hem te vervoegen, van den 1 tot tot den 15 Junij.

Groningen, den 24 Mei 1841. J. W. ERMERINS.

Tentoonstelling van Schilderijen te Groningen.

DE DIRECTIE DER TENTOONSTELLING heeft het genoegen te berigten: dat de LOTEN voor de aanstaande Verloting van Schilderijen alhier, aan het Locaal der Tentoonstelling zijn te bekomen, en dat de Heer I. J. G. VAN WICHEREN, te Leeuwarden, zich met de uitgifte der Loten voor de Provincie Vriesland wel heeft willen belasten.

Groningen, den 20 Mei 1841. *Namens de Directie,* H. TIDDENS, *Secretaris.*

*** Getrouwd:
Oldeberkoop, den 16 Mei 1841.
J. P. OOSTINGH, *van Makkinga*, en
A. G. BROUWER.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 19 Mei 1841.
S. TULP Hkz., en
J. VAN DER WERF.

*** Getrouwd:
Wolvega, den 20 Mei 1841.
JACOBUS VAN DER SCHAAFF,
Luit. ter Zee 1ste Klasse,
R. M. W. O. van Amsterdam, en
REMELIA BOKMA, *van Sneek.*

LEEUWARDEN, den 21 Mei 1841. Getrouwd:
G. A. RAMAER,
Med. Doct. te Zwolle, en
H. T. WIERDSMA.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 22 Mei 1841.
W. R. SJERPS,
Verwer en Glazemaker, en
A. M. GROOS.

*** Ondertrouwd, den 23 Mei 1841:
V. M. DE BOER, en
G. VAN DER VELDE.
Familie en Vrienden gelieven deze als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Ondertrouwd:
Bolsward, den 23 Mei 1841.
O. VERWER, *van Sneek*, en
J. OOSTERBAAN, *van Bolsward*,
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER ALAGONDA KEIZER, Echtgenoote van DR. J. POSTHUMUSZ Fz.
Gorredijk, den 13 Mei 1841.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, mijn geliefde Echtgenoot JENNIJ SCHMITS.
Harlingen, den 15 Mei 1841. W. ROOS JR.
Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER, DEBORA VAN DER WIELEN, geliefde Echtgenoot van
Goengarijp, den 21 Mei 1841. P. HOLKEMA, *Predikant.*

*** Heden overleed mijne geliefde Vrouw WIEBRIGJE WAARDENBURG, mij nalatende twee nog jonge Kinderen.
Edens, den 13 Mei 1841. L. ADRIANI.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden in den namiddag ontsliep zeer zacht, en zoo wij hopen in den Heere gerust, de eerzame DOEDE GERRITS OPPENHUIZEN. Eene kortstondige ziekte van slechts eenige dagen en bijkomend toeval, maakte een einde aan zijn werkzaam leven, in den ouderdom van ruim 74 jaren.
Sneek, den 15 Mei 1841. ANNA CATHARINA DURK DUBA, Wed. DOEDE G. OPPENHUIZEN.

*** Heden morgen omstreeks half drie ure, behaagde het den Vrijmagtigen God, mijnen teedergeliefden oudsten Zoon JAN, in den bloeijenden leeftijd van 21 jaren en acht weken, tot Zich te nemen. Wat ik in hem verlies zal ieder beseffen, die den overledene gekend heeft; doch hope Gode te zwijgen, wiens doen wijs en heilig is,
TRIENTJE J. DE GROOT, Wed. REINDER BEIDSCHAT.
Harlingen, den 17 Mei 1841.

*** Heden avond omstreeks 10 ure, overleed na een langzaam verval van krachten, onze geliefde Vader A. W. VAN DER SLUIS, Oud Assessor van de grietenij Opsterland, in den gezegenden ouderdom van 82 jaren en bijna vier maanden.
Hemrik, den 17 Mei 1841. W. A. VAN DER SLUIS. J. A. VAN DER SLUIS.

*** Heden trof ons een gevoelige slag door het afsterven van onzen beminden en veel belovenden oudsten Zoon JOHANNES, in den ouderdom van ruim 18 jaren.
Dokkum, den 18 Mei 1841. M. STEERINGA. S. FOGTELOO.
Eenige kennisgeving.

*** Het heeft den alleen wijzen God behaagd, heden middag omstreeks 12 ure, tot mijne en zijns eenigen Zoons droefheid, na eene Echtvereeniging van bijna 6 jaren, uit dit leven tot zich te roepen, mijn waarde Man, den Heer HERMAN MEIJER, in den ouderdom van 66 jaren en bijna 8 maanden, in leven Kerkvoogd ter dezer plaats.
Visvliet, den 19 Mei 1841. S. H. BOERSMA, Wed. H. MEIJER.

*** Heden namiddag ten 4 ure overleed alhier in den ouderdom van ruim 58 jaren, HENDRIK ALSTORPHIUS, voorheen Koopman ter dezer plaatse.
Kollum, den 20 Mei 1841. H. A. HESSELS TALMA.

*** Ons veel geliefd jongste Kindje SIJNE, over welks geboorte voor zeven en twintig weken wij ons zoo zeer verblijdden, werd ons heden tot onze bittere droefheid, door den dood ontrukt.
Akkrum, den 21 Mei 1841. D. H. VAN DER GOOT. S. W. VAN DER GOOT, Geb. VAN DER ENDE.

KOLLUM, den 22 Mei 1841. Onze hartelijk geliefde en eenige Dochter DJIEUWKE bezweek heden, onder een langdurig lijden, in den bloeijenden leeftijd van ruim 20 jaren.
M. J. FEITSMA. M. P. BROERSMA.

STAAT van de Middelprijzen der GRANEN en andere Objecten, welke in de eerste helft der maand Mei 1841, ter Markt der Stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting:

Tarwe,	Witte ..	f 7 : 30	de Mudde.	Boter, ...		f 0 : 76$\frac{1}{2}$	het Pond.
	Roode .	- 0 : 00	—	Vleesch,	Koe....	- 0 : 36	—
Rogge, ...		- 5 : 32$\frac{1}{2}$	—		Kalfs...	- 0 : 00	—
Gerst,	Vroege ..	- 0 : 00	—		Schapen	- 0 : 30$\frac{1}{2}$	—
	Late	- 3 : 65	—	Varkensvleesch,	Verseh.	- 0 : 41$\frac{1}{2}$	—
Boekweit, ...		- 5 : 30	—		Gerookt	- 0 : 54	—
Haver, ...		- 3 . 05	—	Aardappelen,	Vroege..	- 0 : 00	de Mudde.
Witte Boonen, ...		- 0 : 00	—		Late....	- 0 : 70	—
Erwten,	Witte...	- 0 : 00	—	Zaad,	Kool	- 0 : 00	—
	Groene .	- 7 : 25	—		Raap.....	- 0 : 00	—
	Graauwe	- 0 : 00	—		Lijn......	- 9 : 00	—

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 16 Mei 1841.
De Burgemeester, VAN BOELENS.

De BOTER te Leeuwarden, den 21 Mei 1841, *f* 29,00 à *f* 31,00.
GROVE KAAS *f* 19,50 à *f* 23,50.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 21 Mei 1841: Puik Boter *f* 31,00.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 172,50 het Last. — Tarwe *f* 8,91 de Mudde.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 22 Mei 1841.

NEDERLAND					Gebl.
Werk. Schuld	2$\frac{1}{2}$ pCt.	51$\frac{13}{16}$	51$\frac{7}{8}$		51$\frac{7}{8}$
Dito dito.....	5 „	99$\frac{3}{4}$	99$\frac{7}{8}$		99$\frac{7}{8}$
Rest. Uitg. dito.......					
Kansbilletten		24$\frac{3}{4}$	24$\frac{13}{16}$		24$\frac{13}{16}$
Amortis. Synd.	4$\frac{1}{2}$ pCt.	90$\frac{1}{4}$			
Dito dito	3$\frac{1}{2}$ „	74$\frac{1}{4}$			
Handel-Maats.	4$\frac{1}{2}$ „	165$\frac{7}{8}$	165$\frac{3}{4}$		165$\frac{1}{4}$
Nieuwe dito ..	4$\frac{1}{2}$ „				
Dito dito 1837	4$\frac{1}{2}$ „				
O. I. Leening	5 „	97$\frac{3}{16}$			
Haarl. Spoorw.					
Rott. dito					
Rijn dito.............					
Haarl. Meer ...	5 pCt.				
SPANJE.					
L. bij *Ard.* van 85 £	5 pCt.	22$\frac{3}{16}$			
Ardoin Coupon.........		19$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$		$\frac{1}{4}$
Passive...........					
POLEN.					
Aand. met Lot. fl. 500					
Aand. met Lot. fl. 300					

RUSLAND.			Gebl.
1798, 1816....	5 pCt.		
1828, 1829....	5 „		
1831, 1833....	5 „		
1840..........	4 „	87$\frac{3}{4}$	
Inschrijv. Assig	6 „		
Certifi. dito ...	6 „		
AMERIKA	6 „		
Dito	5 „	86$\frac{3}{4}$	
OOSTENRIJK.			
Metaliek......	5 pCt.		
Dito	2$\frac{1}{2}$ „		
W.-B. bij *G. & Co*	5 „		
FRANKRIJK.			
Inschr. Gr. B.	3 pCt.		
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.		
dito in *Napels*	5 „		
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen	3 pCt.		
BRAZILIE.			
Obl. te Lond.	5 pCt.		

Poolsche Loten van 300 fl. 128; Denemarken, Leening te Londen 77$\frac{1}{4}$; Kl. Bl. Gr. Coup. *f* 1$\frac{1}{4}$.

De stemming in onze binnenlandsche fondsen was heden iets vaster, doordien de koersen van Londen van jl. Woensdag geenen achteruitgang hadden geleden, gelijk men zulks gisteren scheen te vreezen. De omzet was onbelangrijk. Van Donderdag ochtend komen de fondsen van Londen onveranderd af.

In vreemde effekten was geen noemenswaardige handel.

*** De Heeren Predikanten en Boekhandelaren worden verzocht hunne Inteekenaren op het *Geschiedkundig Gedenkboek voor de Hervormden in Friesland* vóór den 25 Mei te willen opgeven aan den Ondergeteekende, ten einde te beslissen of de uitgave van dit werk, wegens de buitengewone geringe belangstelling van de belanghebbenden, kan doorgaan. Ter voorkoming hiervan noodigt de Uitgever zijne Landgenooten nogmaals minzaam en dringend tot de Inteekening uit.
W. EEKHOFF.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat de Passage met Schepen en Rijtuigen onder en over de Dubbeldepijp alhier, van heden af, tot nadere Advertentie, zal zijn gestremd.

Leeuwarden, den 24 Mei 1841. *Burgemeester en Wethouders voornoemd,* VAN BOELENS. *Ter ordonnantie van dezelven,* M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD HARLINGEN, zijn voornemens, op *Donderdag den 27 Mei e. k.*, op nieuw publiek aan te besteden: Het gedeeltelijk amoveren en weder opbouwen van de STADS BURGERSCHOOL op de Wortelhaven alhier, met leverantie van de daartoe benoodigde Materialen volgens Bestek en Conditien, welke intusschen ter lezing liggen bij den Stads Bouwmeester, die, op den 26 dezer, des voormiddags ten 11 ure, aanwijzing van het werk zal doen.

Harlingen, den 18 Mei 1841. *Burgemeester en Wethouders voornoemd,* J. RODENHUIS. *Ter ordonnantie van dezelven,* K. BLOK.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN LEMSTERLAND, maken bekend, dat de *LEMSTER KERMIS* dit jaar een aanvang zal nemen op Maandag den 21 Junij e. k.; en des Vrijdags te voren, de Standplaatsen voor de Kramen, zullen worden aangewezen. — Voorts worden belanghebbenden verwittigd, dat geene Kramen, Spelen enz., eerder dan des Maandags morgens ten 8 uren zullen mogen worden geopend, die, benevens alle andere Opstalten en Getimmerten, niet langer dan precies Acht dagen daarna, kunnen blijven staan, op straffe, bepaald bij art. 4 en 5, der door den Grietenij-Raad alhier, op den 17 November 1840 vastgestelde keur.

Lemmer, den 22 Mei 1841. *Grietman en Assessoren voornoemd,* W. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER. *Ter ordonnantie van dezelven,* H. VAN GENDEREN.

BIJ het BOELGOED van NIEUW GEMAAKTE MEUBELEN, te houden door den Deurwaarder STELLINGWERFF, ten huize van *H. van der Meulen*, te Sneek, op Woensdag den 26 Mei 1841, des namiddags ten twee ure, zal nog worden bijgevoegd: Een welluidende bijzonder sterk gemaakte PIANO FORTE 5 *Octaaf.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van het dorp *Jellum*, tegen Donderdag den 27 Mei 1841, des voormiddags ten elf ure, in de Dorps Kerk aldaar, ten einde te beoordeelen de noodzakelijkheid, om procedures aan te vangen tegen *A. H. de Jong* en *Vrouw*, als huurders tot Petri en den 12 Mei dezes jaars van de Kerkeplaats van Jellum, en om daarover eene voordragt te doen aan het Provinciaal Collegie van Toezigt over de Kerkelijke administratie bij de Hervormden in Vriesland. *Grietman en Assessoren voornoemd*,

A. P. SIERDSMA.

Ter ordonnantie van dezelven,

J. H. J. VAN WAGENINGEN.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 26 Mei 1841, bij de eindelijke toewijzing, des avonds ten 8 ure precies, in het Heeren Logement, in het openbaar verkoopen:

Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met den daarbij zijnden TUIN, STALLING, WAGENHUIS en verdere ANNEXEN, staande en gelegen aan de Zuiderhaven te Harlingen, wijk H, no. 223, Kadaster sectie A, nos. 2009 en 2010, groot 12 roede en 20 el, door wijlen den Wel Edelen Gestr. Heer *A. C. Helbach* met den dood ontruimd; te aanvaarden op den 1 September 1841.

Hooilands Verhuring te Oldeboorn.

De Notaris W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, gedenkt, op Donderdag den 27 Mei 1841, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *Kalsbeek*, aldaar, publiek voor het loopend saisoen te verhuren:

Ongeveer 56 bunder HOOILAND, gelegen in onderscheidene perceelen op 't *Slagtend*, op de *Modder*, bij de *Boksloot*, aan den *Nieuwenweg* en aan den *Ouden Leppedijk*, aan het *Oud-* of *Koningsdiep*, in de *Heeuwen* en elders onder *Oldeboorn* en aan de *Bool* te *Goingahuizen* onder *Boornbergum*.

De Griffier GORTER, te Sneek, daartoe benoemd door de Arrondissements Regtbank aldaar, zal, ten verzoeke van Mr. M. BAKKER, Advocaat, in kwaliteit van Curator in het Faillissement van HERMANUS JOHANNES HESSLING, gewezen Boekhandelaar te Lemmer, op Vrijdag den 28 Mei e. k., des voormiddags ten negen ure, in de Concertzaal te Sneek, tegen contante betaling, verkoopen:

Eene fraaije verzameling BOEKEN, waaronder Godgeleerde en Regtsgeleerde Werken, Romans, Verhalen enz., Boekenkasten; voorts MEUBELEN en HUISGERADEN, benevens eene partij exquise Parfumerien, Cigaren, alsmede eene kwantiteit Papier, en wat ten dage des verkoops meer zal worden aangeboden; alles te bezigtigen op Donderdag den 27 Mei aanstaande.

De Notaris G. S ZIJLSTRA, te Heeg, zal, op Vrijdag den 4 Junij 1841, ten huize van *A. J. Roest*, Herbergier te Heeg, bij de provisionele, en op Maandag den 14 dito, bij *U. I. Bergsma*, Herbergier aldaar, bij de finale toewijzing, telkens des avonds om 6 uren, publiek, bij strijk- en verhooggeld presenteren te verkoopen:

Een HEK-TJALKSCHIP, groot 74 tonnen, met Zeil en Treil, Haken en Boomen, Ankers en Touwen, staand en loopend Want en verder aanbehooren, laatst bevaren geweest door *Sijbe Gerrits Boetje*, en thans liggende bij de Buren te Heeg; dadelijk na de toewijzing te aanvaarden.

Verkooping op afbraak
van eene Heeren Huizing c. a., te Buitenpost.

De Notaris ROMEIN, te Buitenpost, zal, op Donderdag den 10 Junij 1841, ten 2 ure na den middag, ten huize van de Weduwe *Wadman*, Logementhoudersche aldaar, bij de provisionele toewijzing, op afbraak veilen:

Eene ruime HEEREN HUIZING, gekwoteerd no. 52, waarin eene Zaal en 9 verschillende zoo Beneden- als Boven- behangen en onbehangen Kamers; breeden Gang, Linnenzolder, Keuken, Turfzolder; benevens een aangrenzend GEBOUW voor Koetshuis, Stalling, Melkenkamer en Hooizolder; en verdere Getimmerten; staande en gelegen aan de Voorstraat, tevens Grooten Weg van Leeuwarden naar Groningen, in de Buurt, digt aan de Vaart, te Buitenpost; bewoond geweest bij wijlen de Wel Geb. Mejuff. *T. J. van Haersma*. En zulks alles in één perceel.

HOUTVEILING.

S. TULP, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 27 Mei 1841, ten 9 ure voor den middag, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, ten overstaan van den Notaris P. ANDREÆ, aldaar, verkoopen: 3 à 4 Ladingen eiken en beuken BOOMEN, eene groote partij KROMHOUT, 51 beuken PLANKEN en eenige dito SCHALEN; voorts eene partij eiken PALEN en BOGTEN, eene partij eiken PLANKEN en SCHALEN enz. enz. Alles zeer geschikt voor Huis en Scheepstimmerlieden, Molen en Wagenmakers, enz.

Iemand inclinerende om de door wijlen den Heer *J. B. van Balen*, in leven Genees-, Heel- en Verloskundige te Surhuisterveen bewoonde HUIZINGE cum annexis in huur over te nemen, alsmede deszelfs net ingerigte APOTHEEK met voorhanden zijnde MEDICAMENTEN, CHIRURGICALE en VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN, alle zoo goed als nieuw, en BOEKEN het vak betreffende, de meeste van de nieuwste Schrijvers, uit de hand te koopen, vervoege zich vóór of op den 1 Julij aanstaande, ten huize van den Heer J. B. WALTER, Apotheker te Dockum.

Al wie iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van den Boedel van gemelden Heer J. B. VAN BALEN, wordt verzocht daarvan vóór of op primo Julij e. k. franco schriftelijke op- en aangave te doen ten Kantore van den Notaris DE VRIES, te Augustinusga, terwijl houders van Boeken die door wijlen Zijn Ed. zijn uitgeleend, tevens worden verzocht dezelve te gemelden Kantore te bezorgen.

Uit de hand te huur of te koop:

Eene HEEREN of KOOPMANS HUIZINGE, met roijalen INTREK, letter C, no. 22, staande en gelegen bij de Brol te Leeuwarden, waarin sedert jaren de Kruideniers affaire, handel in Wijnen en Sterke Dranken, met succes is, en wordt gedreven. — Nadere Informatien te vernemen bij den Eigenaar J. H. J. LEHMANN, te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Een GRUTTERSMOLEN, met Schijflooper, Stander en IJzerwerk, zeer geschikt voor een Cichoreimolen. Te bevragen bij D. VAN DER MEER, Molenmaker te Harlingen, bij wien worden gevraagd eenige TIMMERMANS- of MOLENMAKERSKNECHTEN, die op vast werk kunnen rekenen wanneer zij zich zulks door ijver en goed werk waardig te maken. Brieven franco.

TE KOOP: Een ligte nieuwe KAPWAGEN voor één Paard, bij J. RADSMA, Wagenmaker bij de Breedeplaats te Franeker, bij wien een WAGENMAKERSKNECHT, zijn handwerk geheel of ten deele verstaande, van stonden aan werk kan bekomen.

UIT DE HAND TE KOOP: Een eikenbouten KNIEBAK voor vijf Paarden, vijf hardsteenen NEUTEN voor Lantierpalen, benevens eenige andere Materialen, geschikt tot het bouwen van eenen Stal; te bevragen bij DOUWE SIEZES GROENEWOUD, Mr. Timmerman te Oudeschoot.

Boelgoed van Harken.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, Eerste Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 28 Mei, des voormiddags ten 11 ure, in zijn Pakhuis achter den IJskelder, te Leeuwarden, verkoopen: 3 à 400 HARKEN, benevens 6 SLIJPSTEENEN.

Al die genen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan GATZE JOEKES BERNARDI, Mr. Bakker, wonende te Makkum, en deszelfs overledene Huisvrouw GEELTJE ANNES DE VRIES, voorheen Weduwe van *Jan Jans Posthuma*, worden verzocht, daarvan op en aangave en betaling te doen vóór den 1 Junij aanstaande, ten Kantore van den Notaris F. IJ. DE BOER, te Makkum.

Een ieder welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaarden Boedel van wijlen GERRIT FOEKES ENGGA en HOUWKJEN JANS DE VLAS, in leven Echtelieden te Lollum, gelieven daarvan opgave of betaling te doen vóór den 10 Junij 1841, ten Kantore van den Notaris LEDEBOER, te Bolsward.

De Ondergeteekenden, Brandspuitmakers der Koninklijke Marine, berigten hiermede hunne geëerde begunstigers, dat in hun Magazijn weder voorhanden zijn onderscheidene soorten van BRANDSPUITEN, waaronder er zich bevinden welke dubbeld vermogen in zich vereenigen, waarvoor zij van wege den Kouing met eene Zilveren Medaille zijn vereerd geworden.

Alsmede de *Pompes à la Dietz*, welke, behalve dat dezelve zich door goedkoope aflevering bijzonder aanbeveelt, ook in uitwerking niets te wenschen overlaat.

Voorts gewone en groote STADS-, DORPS-, SCHEEPS- en HANDBRANDSPUITEN, welke bij hun gezien en des verkiezende beproefd kunnen worden. Terwijl alle Herstellingswerken, dit vak betreffende, worden aangenomen.

CAREL GERBER & ZOON,
wijk 1, no. 1033, te Haarlem.

Oproeping van Erfgenamen.

Al degenen welke regtmatige aanspraak kunnen doen gelden op de opengevallen Nalatenschap van GEORG CHRISTIAAN MOOK, in leven Leerlooijer, geboren te Niederwildungen, vorstendom Waldeck, gewoond hebbende en op den 11 Mei 1841 ab instestato overleden te Bolsward, worden verzocht zich uiterlijk vóór den 15 Junij 1841 in persoon of met gefrankeerde brieven aan te melden ter Griffie van het Kantongeregt in het Huis van Justitie aldaar, ten einde bij welbevinding in het bezit derzelve te kunnen geraken; zullende voor het geval zich niemand opdoed, daarmede worden gehandeld overeenkomstig de Wet.

Op last van den Heere Kantonregter,
S. S. WIJMA, *Griffier*.

Verhuring van Lampions.

De Ondergeteekende maakt bekend, dat bij hem LAMPIONS te bekomen zijn. Verzoekt eene spoedige opgaaf, om daardoor aan de bestellingen te kunnen voldoen.

COENRAAD REES, *letter A, no. 188, op de Nieuwe Kaai.*

Bij gelegenheid eener illuminatie tijdens het aanstaand verblijf van Z. M. den Koning binnen deze Stad, zullen bij den Ondergeteekende verkrijgbaar zijn LAMPIONS in alle kleuren, geheel gevuld, tegen den prijs van 15 Cents per stuk.

De bestellingen worden vroegtijdig verzocht bij

R. D. NAUTA, *bij de Vrouwenpoort.*

Verandering van Woonplaats.

F. A. RIJKHOLT, GOUDSMID en ZETTER in JUWEELEN, geeft zijne geëerde begunstigers en diegenen welke hem met de gunst gelieven te vereeren, te kennen, dat hij uit de Kleine Hoogstraat naar den Ewal, naast de Wijde Gaper is komen te wonen. Dezelve verzekert eene zeer nette bewerking en billijke behandeling. — Steenen die onderloopen zijn, kunnen ook weder tot den vorigen glans worden gebragt.

Leeuwarden, den 12 Mei 1841.

Verandering van Woonplaats.

Ondergeteekende maakt door deze aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat hij zich nabij het Stadshuis te IJlst heeft gevestigd; recommandeert zich in het *maken* en *leveren* van GOUD- en ZILVERWERKEN; GRAVEERT ook Namen op Cachetten, Wapens, Bloemwerk, enz. Belooft in alles goed werk en civiele behandeling, waardoor hij aller gunst zal trachten te verwerven.

G. H. BOS, *Goud- en Zilversmid.*

BOEKBINDERIJ.

De Ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde begunstigers, en verder aan een ieder die hem met hunne gunst zullen gelieven te vereeren, dat zijne BOEKBINDERIJ op heden verplaatst is uit de Groote Hoogstraat, naar de Nieuwe Steeg, letter F, no. 381. Zich bij voortduring blijvende aanbevelen.

Leeuwarden, den 12 Mei 1841. H. BORGRINK.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij door aankoop eigenaar geworden is van de GROFSMEDERIJ van *Doede Ruurds Faber*, op het Noord te Franeker, naast den Koopman *D. H. Zijlstra*, en aldaar uitoefent het Hoef- en Grofsmeden, Slot- Geweer- en Kagchelmaken. Verzoekt een ieders gunst en recommandatie.

H. J. SWEERS.

De Ondergeteekende berigt door deze dat hij de AFFAIRE in IJZERWAREN, vroeger door de Weduwe KUIPERS gedreven, van heden af voor zijne rekening zal continueren. Zich in de gunst van Stad- en Landgenooten aanbevelende, zal hij trachten door eene civiele en prompte bediening zich dezelve waardig te maken.

Harlingen, den 17 Mei 1841. H. FLUKS.

De Ondergeteekende berigt hiermede aan het geëerde Publiek, dat hij heden in het *Wapen van Harlingen* bij de Franeker Poort als LOGEMENT- en STALHOUDER is komen wonen; belovende eene prompte en civiele bediening.

Harlingen, den 12 Mei 1841. J. P. HEMSTRA.

KOLFPARTIJ,

Op Zaturdag den 29 Mei aanstaande: Om eenen fraaijen ZILVEREN PRIJS, vrij te vereeren, in de Nieuwe Kolfbaan ten huize van S. DAMES alhier; de Liefhebbers worden verzocht zich in tijds aan te melden.

Kaatspartij te Arum.

Met consent van den Heer Grietman van Wonseradeel, gedenkt de Kastelein SIJBREN VAN DER PLAATS, te Arum, op Maandag den 31 Mei aanstaande, te laten Verkaatsen en aan de winners vrij te vereeren: *Drie ZILVEREN LEPELS.* De Liefhebbers worden verzocht zich vóór twee ure des namiddags te laten inschrijven; zullende na dien tijd de lijst van inschrijving dadelijk worden gesloten.

BILLARTPARTIJ,

Op Dingsdag den 1 Junij e. k., ten huize van P. LICHTEVOORT, Logementhouder te Heerenveen, om *eene fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS* tot Prijs en *eene nader te bepalen Premie.* Heeren Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de partij 's morgens ten elf ure eenen aanvang nemen zal, en dien dag ook geheel afloopen.

)o( )o( )o(Twee à drie KNECHTEN die het Timmeren en Metselen redelijk wel verstaan en van de Gereformeerde Godsdienst, kunnen terstond, één voor een geheel jaar vast werk bekomen bij F. R. HOGENDORF, Mr. Timmerman te Zevenhuizen bij Franeker. Brieven franco.

)o( )o( )o(Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij A. NOORDENBOS, Mr. Smid te Baard.

)o( )o( )o(Een SCHOENMAKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan van stonden aan werk bekomen. Nader informatie bij T. OUENDAG, te Heerenveen.

)o( )o( )o(Een VERWERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan van stonden aan vast werk bekomen bij J. P. KONING, Verwer en Glazenmaker te St. Anna Parochie. Brieven franco.

)o( )o( )o(Een HUISVERWERSKNECHT kan dadelijk werk bekomen bij J. K. WASSENAAR, te Dronrijp. Brieven franco.

)o( )o( )o(Een VERWERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij T. H. LANGHOUT, te Wartena.

)o( )o( )o(Men vraagt een BROOD- en KLEINBAKKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande en van een zedelijk gedrag. Adres onder letters N. P. bij R. en A. BOOMSMA, Boekhandelaars te Harlingen.

)o( )o( )o(Een BAKKERSKNECHT, van goede getuigschriften voorzien en dadelijk werk begeerende, vervoege zich in persoon of franco brieven bij A. TEN CATE, te Sneek.

)o( )o( )o(Een BAKKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij S. S. VELLENGA, Mr. Bakker te Sint Jacobi Parochie. Brieven franco.

***** Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is gedrukt en te bekomen:

FRIESLAND.

HANDBOEKJE VOOR REIZENDEN DOOR DE STEDEN EN VOORNAAMSTE OORDEN VAN DE PROVINCIE FRIESLAND; door W. EEKHOFF. Met eene uitslaande Kaart van de Provincie . . . . *f* 1,50.

DE KAART VAN FRIESLAND afzonderlijk . . . . . . - 1,00.

Idem op Katoen gedrukt in Kokertje . . . . - 1,25.

***** Door J. B. WOLTERS, te *Groningen*, is uitgegeven:

I. *Over het Ongrondwettige en schadelijke van een Concordaat tusschen Nederland en Rome aan te gaan.* Naar MUNCH, BROERS, ROIJAARDS en and. *Tweede, met een Naschrift vermeerderde druk.* *f* 0,60.

II. *Naschrift bij den tweeden druk daarvan.* (Voor de bezitters van den eersten druk afzonderlijk verkrijgbaar gesteld). . . . . . . *f* 0,10.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.